NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT-EKSAMEN
NOVEMBER 2024

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL: VRAESTEL I

NASIENRIGLYNE

Tyd: 2½ uur | 100 punte

Hierdie nasienriglyne word voorberei vir gebruik deur eksaminatore en hulpeksaminatore. Daar word van alle nasieners vereis om 'n standaardiserings-vergadering by te woon om te verseker dat die nasienriglyne konsekwent vertolk en toegepas word tydens die nasien van kandidate se skrifte.

Die IEB sal geen gesprek aanknoop of korrespondensie voer oor enige nasienriglyne nie. Daar word toegegee dat verskillende menings rondom sake van beklemtoning of detail in sodanige riglyne mag voorkom. Dit is ook voor die hand liggend dat, sonder die voordeel van bywoning van 'n standaardiserings-vergadering, daar verskillende interpretasies mag wees oor die toepassing van die nasienriglyne.

IEB Copyright © 2024

AFDELING A LEESBEGRIP

In hierdie afdeling word:

- spelling nie gemerk nie;
- taalfoute nie gepenaliseer nie, en
- Engelse woorde geïgnoreer.

VRAAG 1 KOERANTARTIKEL

1.1 Dit is deel van hom/hoe sy hart klop.

1.2 1.2.1 Zimbabwe

1.2.2 Onwaar

1.2.3 "Ek was nog nooit werklik verlief nie."

1.3 Die vreugde om musiek te deel OF mense leer om hul verbeelding te gebruik. (Aanhaal/aanhalingstekens nie gevra nie, maar ook nie verkeerd as aangehaal word nie.)

1.4 "verhuis" (nie verkeerd as aanhalingstekens ontbreek nie)

1.5 Hy droom/doen alles in Afrikaans OF Afrikaans is in sy bloed OF dit kom natuurlik.

1.6 (In) (sy geboorteland) Zimbabwe EN by sy oupa.

1.7 "sterrekind" (nie verkeerd as aanhalingstekens ontbreek nie)

VRAAG 2 INFOGRAFIKA – KOSPRYSE

2.1 B

2.2 Checkers

2.3 Woolworths

2.4 Salticrax

2.5 Woolworths – baie duurder as by die ander.

2.6 3

2.7 Droëwors by SPAR

2.8 Biltong OF droëwors OF Roomkaas

VRAAG 3 SPOTPRENT

3.1 C

3.2 Die babatjie voel ongemaklik / ongesteld / ontsteld / siek.

3.3 Die gesin het twee troeteldiere / meer as een troeteldier / hulle het 'n hond en / of voël / papegaai.

3.4 Sy maak huis / vloer skoon / sy stofsuig.

3.5 Pantoffels

3.6 Hy speel musiek / maak musiek / speel tromme / drom / 'n instrument.

3.7 3.7.1 Druk 'n bababottel in sy oor OF hy sit baie na aan die TV OF hy fokus op die sport/rugby.

3.7.2 Hy draai sy kop/lyf na die TV toe OF Hy hou die baba eenkant.

3.8 Strepe / lyne wat geraas / klank aandui.

3.9 Alle pa's/mans

- luister nie
- wil net sport kyk
- wil nie hulle vrouens help nie
- is onhandig met kinders

Alle ma's/vroue
- dra krullers
- maak huis skoon

(Enige 1)

IEB Copyright © 2024

AFDELING B

VRAAG 4 OPSOMMING

Assessering:

- 5 Response moet van 1 tot 5 genommer word, geen kolpunte mag gebruik word nie.
- Laat 'n reël oop tussen sinne.
- 'n Sin moet 'n werkwoord bevat.
- By elke nommer (1–5) moet die respons twee dinge bevat: 'n karaktereienskap en 'n inspirasie. Elke hoofpunt/respons tel twee punte. As die opgesomde sin/sinne dus gedeeltelik korrek is, word 1 punt toegeken.
- Indien al vyf response/hoofpunte korrek is, behaal die kandidaat 10 uit 10.
- Kandidate mag twee sinne by elke hoofpunt/respons gebruik.
- Sinne mag nie woord vir woord uit die teks aangehaal word nie; –1/2 vir elke aanhaling > maks. –2½.
- Taalfoute word nie gepenaliseer nie. Elke sin moet egter die betrokke feit of hoofgedagte sinvol genoeg kommunikeer.
- Spelfoute word nie gepenaliseer nie tensy dit die betekenis beïnvloed.
- –1/2 vir elke direkte aanhaling, dus –2½ in totaal.
- –1 as 'n leerder nie die woordtelling aandui nie.
- –1 as nie tussen 60–80 woorde nie.
- –1 as 'n leerder die woordtelling heeltemal verkeerd aandui/jok.
- Wanneer 'n instruksie gegee word hoe om elke sin te begin (bv. Maxine se kinders ...) en leerders doen dit nie, word hulle as volg gepenaliseer: –½ vir 1–2 sinne verkeerd begin en –1 vir 3–5 sinne verkeerd begin.
- Tel 'n en die as deel van die woordtelling.
- Beplanning MOET doodgetrek word.
- Moet met **"NAAM" se kinders** … begin.

Gegee	**Eienskap**	**WAT by hul kind leer**
1. Maxine se kinders	is kreatief	daarom dink sy altyd nuut/lewe sy minder angstig
2. Peter se kinders	is vir niks bang nie/is dapper	daarom kan hy positief na die lewe kyk/om positief te wees/om nie bang te wees nie
3. Zizi se kinders	pas vining aan	daarom sien sy ook nou uit na elke dag/mors sy nie tyd nie
4. John se kinders	kan fokus en filter	daarom ignoreer hy simpel dinge/laat hy nie toe dat klein dingetjies hom pla nie
5. Goldie se kinders	help altyd die gemeenskap/ is aktief in die gemeenskap	daarom help sy altyd andere

(64 woorde)

IEB Copyright © 2024

AFDELING C

- Spelling van letterkundige terminologie moet so akkuraat as moontlik wees.
- Engelse woorde word nie aanvaar nie.
- Taalfoute word nie gepenaliseer nie.

VRAAG 5 VOORBEREIDE GEDIG

"Daarom"

5.1 B

5.2 Hy skrik mense af.

5.3 Sy irritasie / frustrasie / woede / ongeduld / ongelukkigheid.

5.4 sarkasties/ironies

5.5 "misliklank in die pad" OF "arms en bene misliklank"
(nie verkeerd as aanhalingstekens ontbreek nie)

5.6 5.6.1 Onwaar

5.6.2 "bolip se dons" OF "bolip se dons bleek"
(nie verkeerd as aanhalingstekens ontbreek nie)

5.7 Die meisies lag vir hom / meisies spot hom / kinders spot hom / hy maak 'n gek van homself by meisies.

5.8 "ononderhandelbaar" (nie verkeerd as aanhalingstekens ontbreek nie)

5.9 Hy doen dit met agressie / baie hard / baie gefrustreerd OF dit beklemtoon hoe kwaad hy is.

IEB Copyright © 2024

VRAAG 6 VOORBEREIDE GEDIG

"Die wêreld het so klein geword"

6.1 Buite gespeel/in vrugteboorde gespeel of vrugte gepluk – *moet 'n RUIMTE wees, en d.m.v. telefoongesprekke kuier is ook aanvaarbaar.*

6.2 C

6.3 "sit sy vasgenael voor die kassie"

6.4 In str. 1 kan jy die klets/gesels hoor – in str. 3 is dit klankloos. (*daar moet na altwee verwys word om punt te kry – geen ½*)

6.5 Op gras speel / boomklim / piekniek hou / speel

6.6 Groot leefspasie nie meer nodig nie/tegnologie vereis nie groot leefruimte nie.

6.7 Mense wys nie wie hul werklik is nie / hoe hulle werklik voel nie/is nie 100% eerlik nie / laat hulle nie 100% ken nie.

6.8 "Ek klik met 'n <u>muis</u> die wêreld tot in my <u>huis</u>"/"gedeeltelik <u>ontsluier</u> en klankloos klets en <u>kuier</u>"

6.9 Gebruik die woord / 'n neologisme "duiselingwekkend" / skryf die woord "GROOT" in hoofletters.

6.10 Gedig "lees" vinniger soos die tempo in die modern lewe ook vinniger raak / gee 'n vinniger tempo aan die gedig / gedig lees meer vloeiend / dinge is meer ineengestrengel in die moderne wêreld.

VRAAG 7 ONGESIENE GEDIG

"'n bietjie romantiek"

7.1 B

7.2 Die persoon van wie die spreker baie hou.

7.3 Die spreker wil die mooiste gedig skryf EN die spreker wil 'n (sonnige) sonnet skryf.

7.4 "die mooiste mooi" OF "in 'n sonnige sonnet"

7.5 C

7.6 Hy/sy gaan dit nie regkry nie / is nie goed genoeg nie / het nie die regte woordeskat nie.

7.7 "karig" OF "konvensioneel"

7.8 7.8.1 Onwaar

7.8.2 "minnesang/van my aan jou belet"

AFDELING D

- In hierdie afdeling moet die taalreëls akkuraat toegepas word.
- Kandidate word vir taalfoute gepenaliseer.
- Geen halfpunte word in Vraag 8 toegeken nie.
- Spelling tel by Vraag 9.

VRAAG 8 SINSTRUKTURE

8.1 Alhoewel sy bang is, vertrou sy hom.
Alhoewel sy hom vertrou, is sy bang.

8.2 Verlede week HET almal by die vergadering hande vasgehou.

8.3 Vriende behoort mekaar te vertrou.

8.4 Volgende jaar sal hy bly wees vir haar ondersteuning.

8.5 Nee, hy het nog nooit vir my dankie gesê nie.

8.6 Eergister was dit mooi om te sien toe hy haar gehelp het.

8.7 Die geskenk is deur die vrou vir die kinders gegee.

8.8 Die man vra vir die vrou of sy hom sal help.

8.9 Hulle is gelukkig omdat hulle die probleem opgelos het.

8.10 Hier is die selfhelpboek wat ek vir jou wil gee.

8.11 Jy hoef nie so bang te wees nie.

8.12 Die ma, sowel as die kinders, is baie gelukkig.

IEB Copyright © 2024

VRAAG 9 WOORDSTRUKTURE

9.1 unieke

9.2 vir

9.3 veertien

9.4 in plaas van

9.5 Suid-Afrikaners

9.6 soggens

9.7 peperduur

9.8 daagliks

9.9 gunsteling/geliefkoosde

9.10 beste

9.11 lang

9.12 moeilike/harde

9.13 dingetjies

9.14 gekookte

9.15 lekkerder

9.16 oomblikke

IEB Copyright © 2024

VRAAG 10 KOMMUNIKASIE

- Vetgedrukte woorde uit die vraag mag nie gebruik word nie.
- Spelling word slegs gepenaliseer as dit die betekenis draai/beïnvloed.
- Akkurate woordtelling moet by elke respons aangedui word.
- 2 × ½ = inhoud; 2 × ½ = taal.
- –½ vir elke taalfout.
- –½ per inhoudsfout.
- Mag een of twee sinne skryf.
- Indien taal korrek is, maar inhoud verkeerd MAG punte steeds vir taal toegeken word (tensy dit blote oorskryf vanuit vraestel is).
- Geen vooraf ingeoefende (geforseerde) response sal nagesien word nie.
- Direkte rede (toon) is vereiste.
- Voorgeskrewe lengte is belangrik.
- –½ per respons minder as 15/meer as 20 woorde.
- Geen Engels word aanvaar nie en word totaal geïgnoreer asof daar geen woord/ betekenis in die plek van die gebruikte Engelse woord is nie.

Opsommend i.v.m. voorbeeldantwoorde:

Emosie/gevoel	**Respons**
1. dankbaar voel	Waardering uitspreek
2. onsekerheid	Vra hulp/rigting
3. kommer	Gee waarskuwing
4. blydskap	Wens geluk
5. vriendelikheid in groet	Vra dat iets saamgebring word

10.1 Baie dankie – ek is so bly dat jy my met my moeilike projekwerk se formule gehelp het. (17 woorde)

10.2 Ai tog – ek voel bang en bekommerd; kan jy my asseblief wys waar die nuwe SPAR is? (17 woorde)

10.3 Wees versigtig – daar is 'n gat in die pad, ek wil nie sien dat jy val nie! (17 woorde)

10.4 Sjoe – dit is fantastiese nuus; veels geluk dat jy die nuwe tenniskampioen van ons skool is! (16 woorde)

10.5 Totsiens my maat – ek hoop jy geniet jou vakansie; bring asseblief vir my van daardie heerlike sjokolade saam? (18 woorde)

Totaal: 100 punte

IEB Copyright © 2024